

Олена ПІСХОДОВСЬКА,
кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки,
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ШВЕЙЦАРІЇ

Значний економічний потенціал для успіху країни це створення і забезпечення гідного життя для свого населення, тобто обрання ними ефективної національної моделі економічного розвитку. Отже, для економіки України актуальним є вивчення досвіду країн-лідерів, щоб запровадити доцільну модель економічного розвитку, враховуючи всі особливості своєї країни (історичних, соціально-економічних та національних).

Економічна система включає установи та методи розподілу ресурсів (товарів та послуг). Економічні системи відрізняються в першу чергу тим, хто володіє чинниками виробництва, як спрямовується розподіл ресурсів, та методом, який використовується для керування економічною діяльністю. Основною відмінністю між різними системами це ступінь участі уряду в економіці.

У цей час, кожна цивілізована країна прагне застосувати таку економічну модель розвитку, яка б забезпечувала зростання загального доходу та багатства нації. Поки що така мета в Україні не може реалізуватися, тому що не докладаються зусилля для створення відповідних умов щодо її реалізації. Натомість, у країні система державного регулювання стає більш жорсткою, посилюється податковий та інфляційний тиск, не формується сприятливе середовище для внутрішнього і зовнішнього інвестування, не стимулюється розвиток малого та середнього бізнесу, що на тлі перманентної кризової ситуації на глобальних ринках розхитує стабільність національної економіки.

На думку багатьох економістів, для нашої країни кращим прикладом формування економічної моделі може слугувати саме швейцарська економіка, що розвивається за моделлю народного капіталізму [1].

Проте попри всі проблеми, економіка України в останні роки демонструє поступове відновлення, банківська система залишається стабільною, а фінансовий сектор – поступово розвивається, виникають нові напрямки ділової активності та спрощується адміністрування бізнесу. Щодо недоліків, то відмітити можна все ще високий рівень корупції, і, як основний наслідок всіх цих негативних тенденцій, – слабке залучення іноземних інвестицій. Саме грошових вкладень дуже не вистачає українській економіці для більш швидкого просування і створення свого «економічного дива».

Крім того, вітчизняній економіці просто необхідно розвиватися більш швидкими темпами – не по 2-3% зростання ВВП на рік, а бодай на 8-9% для того, аби не втратити можливість у наступні 20-30 років увійти в перелік країн, які стануть драйвером зростання світової економіки і споживчого попиту.

Таблиця 1

**Структура ВВП України за кінцевим використанням
з 2016 по 2021 рр. (млн. грн)**

Рік	Номинальний ВВП за рік	Споживчі витрати	% ВВП	Експорт товарів та послуг	% ВВП	Імпорт товарів та послуг	% ВВП
2016	2383182	2018854	84.7	1174625	49.3	-1323127	-55.5
2017	2982920	2552525	85.6	1430230	47.9	-1618749	-54.3
2018	3558706	3196756	89.8	1608890	45.2	-1914893	-53.8
2019	3974564	3785133	95.2	1636416	41.2	-1947599	-49.0
2020	4194102	3923203	93.5	1637399	39.0	-1681526	-40.1
2021	5459574	4766568	87.3	2224704	40.7	-2286067	-41.9

Швейцарія – один з провідних фінансових центрів Європи. Приблизно третин всіх світових приватних капіталів, які знаходяться поза межами країн, проходять через швейцарські банки (гроші та цінні папери – близько 4 трлн доларів США). Швейцарія є однією з найбільш розвинених країн світу, незважаючи на відсутність на її території сировинних ресурсів та корисних копалин (таких як, наприклад, вугілля, нафта, газ та ін.). Республіка за міжнародною класифікацією належить до фінансових. До Берна прислухаються

в таких міжнародних банківських установах, як Європейський банк реконструкції та розвитку, Світовий банк. Крім того, тут розміщені штаб-квартири більшості провідних енергетичних та інвестиційних компаній, щорічно укладається понад 70 всіх контрактів в енергетичній галузі [3].

У Світовому рейтингу конкурентоспроможності-2021 (World Competitiveness Rankings-2021) представлені 64 країн світу. Рейтинг очолили країни Європи: на першому місці – Швейцарія, на другому – Швеція, третє місце належить Данії, а четверте – Нідерландам. У свою чергу, Сінгапур, який був першим у 2019 та 2020 роках, опинився на п'ятому місці. Визначальними факторами конкурентоспроможності стали наявність інновацій, цифровізація, підтримуюча політика та соціальна згуртованість.

Насамперед, варто відзначити, що вдале місце розташування в центрі Європи, невелика територія держави, мала кількість природних ресурсів визначили такі тенденції в економіці країни:

- Основні ресурси зосереджені у торгівлі та промисловості.
- Входження економіки Швейцарії до переліку офшорних зон.
- Розвиток гідроенергетики.
- Високий рівень ділової активності.
- Висока спеціалізація праці.

2021 року промисловість вплинула на зростання національного валового внутрішнього продукту на душу населення. Реальний ВВП нинішнього року зупинився на позначці 0,7%, що більше ніж у всій євроні, де ВВП становить 0,4%. Такий показник став можливим завдяки тому, що в 2021 р. промислове зростання досягло 1,6% (очікування експертів були на позначці 1,1%). Збільшення у числовому вимірі у швейцарській державі виглядає так:

Обсяг експорту продукції, виробленої на підприємствах промислової економіки, сягнув 2,6%.

- ✓ Загальне економічне зростання дорівнює 2,4%.
- ✓ Експорт послуг зріс на 0,1% до кінця року.
- ✓ Зменшився імпорт товарів на 0,5%.

У 2022 р. зростання спостерігатиметься й надалі, але трохи сповільниться і прогнозується на позначці 2,0%.

Отже, на основі швейцарської економіки, малі та середні підприємства є основою успішної економіки. Спрощення і більша прозорість умов ведення бізнесу - запорука інвестиційної привабливості та становлення в країні стабільного середнього класу. А відносини між працівниками і роботодавцями, сумлінне ставлення до своїх професійних обов'язків і особистий фінансовий менеджмент є неодмінними складовими економічної стабільності як суспільства в цілому, так і кожного окремо.

Список використаних джерел

1. Соскін О. Визначення національної економічної моделі України: порівняльний аналіз можливих альтернатив. Режим доступу :<http://kibit.com.ua/ru/scientific-centre/articles/?view=301>.
2. Ушкаленко І., Зелінська Ю. Модель розвитку економіки України на прикладі Швейцарії. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2017. Вип. 38. С. 174-178.
3. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3291328-ukraina-posila-54-misce-u-svitovomu-rejtingu-konkurentospromoznosti.html>.
4. <https://info@slovoidilo.ua>.
5. <https://visasam.ru/emigration/economy/ekonomika-shveicarii.html>.